Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА

УРЯДОВИЙ ОРГАН У. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ "SVOBODA" OFFICIAL ORGAN OF THE UKR. NAT'L ASS'N OF AMERICA

Джерзи Сіти, Н. Дж., субота 31-го жовтня 1914. Ч. 69. VOL. XXII. Jersey City, N. J., Saturday, October 31, 1914. N. 69.

ТУРЕЦЬКА ФЛЬОТА БОМБАРДУЄ РОСІЙСЬКІ ПРИСТАНИ НА ЧОРНІМ МОРИ.

Німецькі війска у Франції посувають ся поволи дальше наперед.

В битвах на границі Східних Прус полонили Німці 13.000 Москалів.

Німецький корабель „Емден" затопив два воєнні кораблі.

Війна з Росією.

...ЛИ УКРІПЛЯЮТЬ СВОЇ СТАНОВИЩА В ГАЛИЧИНІ.

...ЛЬНЬ (через Амстердам), 29. ... — Австрійський генеральний ... що ...

...У російськім терені в Галичині не ... в послідних днях жадні зміни. ... укріплюють свої становища, що ... опір наступаючим військам ... Тому у битвах беруть у... і тяжні облогові гармати. Наша ... артилерія знищила чимало непри...ких батерій".

...ТУРСЬКІ Й НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА ...ТУПАЮТЬ ПЕРЕД МОСКАЛЕМ.

...ЛІН (через Амстердам і Лондон), 29. жовтня. — Після урядового ... мусіли одступити ся німецькі й ...-угорські війска, котрі посували ... Висли й хоробро видержували на... Москалів. Тепер уступають перед ... російськими корпусами, котрі ... з Івангорода, Варшави і Но...георгієвска. В урядовім донесенню ... "З початку Москалі не хотіли ... на нас і тому цофанє наших військ ... ся в порядку без трудностий. ... резервових відділів буде змі... відповідне до нового положення".

...ж треба сейчас думати, що цофанє військ ... польських. Коли воно йшло в ... то се може бути лише стратегічне; наши війска провідшло би також ... війну з російською. Польщі тому, що ... так легко доставити жаднасти, ... війска не можливо. Також ... бути лише тимчасовий відворот, щоб ... сконцентрувати перед Вислу, а опісля ... на і сорвати їм таку заяву, ... гробка Гінденбурґа около Мазурських ...

...ЛОНДОН, 29. жовтня. — Москалі ... в російській Польщі новий ... і то через доставу своїх транспортів війск. Вони ...ують по можливости ... найбільші резерви і посилають ... часті нові полки, заки ще кон... відділи взагалі підде до бор... В той спосіб збирали Москалі в дійсності 3-міліонову армію проти ворога. ... російські власти заключили з ... умови, після якої війска і ... средства вимагають ся.

Се місце досить балакучим. Виглядає ... щоби Москалі, мимо незвичайних ... мали ще таку велику армію.

НІМЕЧЧИНА ПРИГОТОВЛЯЄ РОСІЇ „ПОДАРУНКИ".

Німецьке інформаційне бюро в Нюйорку твердить, що Росію жде цілий ряд несподіванок.

Перелічіли російська армія буде ма... в ...ом до 1915 з новостями. Перш... Кавказ вічні доми перевіє племя ... кинули на границі на Москалів. В ...ій полиці — 2 російських офіцерів і 300 солдатів, а 4 офіцерів і 40 ... взяли в полон; також забрали ... і зброю від Москалів. В ...ій ...ці Москалів з пер... ...ї ...ї "...ї" ...ї Москалі ... ...ї ...ї ...ї

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SVOBODA" (LIBERTY)
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
Published three times a week
Tuesday, Thursday, and Saturday, at
83 Grand St., Jersey City, N. J.
TELEPHONE: 400 JERSEY CITY

Published by
The Ukrainian National Association
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year, for Canada three dollars a year.
Single copy: 3 cts.

Entered as second-class matter March 30, 1914, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

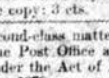

Оплачувати газету треба заздалегідь з гори.

Гроші треба посилати в рекомендованім листі, або через експресовий або почтовий мані ордер. Мані ордер, то є грошевий переказ, котрий можете від почтової або агента на експресовім офісі, вишлати на нашу адресу. За мані ордер ми не тоді грошей дістали.

За всі оголошення (адвертайзменти), поміщені в „Свободі", Редакція не відповідає.

ПРОТЕСТ ПРОТИ НАСИЛЬСТВА.

Українська парляментарна репрезентація Галичини оголосила дня 6. жовтня протест, підписаний президентом українського парляментарного Клюбу д-ром Костем Левицьким, віцепрезидентом палати послом Юліяном Романчуком і парляментарним послом д-ром Евгеном Олесницьким. В протесті вказано на те, що після донесеня російських часописий, одержав російський Святійший Синод телеграму, що до Львова приїхав з Житоміра православний епископ Евлогій, що має поручене заняти урядово православну релігію в Галичині. Сей православний епископ відправив в греко-католицькій катедрі у Львові ще дня 27. вересня собірну Службу Божу. В той спосіб отже проголошено православну релігію в Галичині за пануючу. Святійший Синод переслав навіть свое благословенє тим упитам, що приступають до православної релігії.

Росія використовує тимчасовий стан нічаче обсадженя східної Галичини своїм військом на те, щоби потребати унію між українським населенєм, в той спосіб хоче вона сотворити собі сильну відставу до російської пропаганди навіть по устуленю з Галичини. Митрополит гр. Шептицького звернули з Галичини на те, щоби він, яко голова греко-католицької церкви, не міг протестувати проти такого насильства.

Се почуване насильства переживає всякі дотеперішні воєнні жорстокости, бо воно є нівіреє проти найсильнійших чувств народа, проти його віри. Се насильство Росії відповідає традиційному й становищу ладом греко-католицької церкви. Росія стремить все до цілковитого знищеня греко-католицької церкви, хоча при помочи найстрашнійших средств. Вона сей нещасний нищеня, звертає. Росія сейчас при вступі на українську землю в Галичині свою силу проти греко-католицької церкви, бо вона знає, що значіне має ся церков для українського народа. Передвсім звернула вона свою силу проти голови сеї церкви, сердечно любленого цілим українським народом митрополита Шептицького та дожила ся нечувано на се благословенє Святійшого Синода, знищити історичну унію яко обража ся на умовах з Римом, а яка через більше як 300-літний протиг цеї стала національною релігією галицьких Українців. Свого знищеня довершила Росія при помочи таких насильств, які хотять викликати в цілім цивілізованім світі ненависть до російського ґвалту. Тимчасим Росія, що бореть ся для визволеня поневолених австрійських народів, дає найвиразнійший доказ, що вона не дасть свободу і часу від неї дають подати ся російській орді.

Українські парляментарні заступники і сенатори, що репрезентує українську націю в Галичині, підписали сей протест, який

[illegible]

[illegible] націю Европи і цілим цивілізованим світом проти сього злочину, поновленого на найвисших народних святощах, проти насильства, що є в лице найосновнійших засади культури і етики: се насильство є нехідне з понятєм правної держави і ложить основні засади міжнародного права.

Українська репрезентація з того переконана, що сей протест знайде послух всюди, де ще не вигасло почутє справедливости, де мають ся [illegible] все значіне мас для народа віра його батьків. Нема сумніву, що вже найблизші воєнні події сих злочинних затіям Росії на нашій землі принесуть конець; представлене тут поступованє Росії нехай служить за осторогу [illegible], що дають ся одурювати підступний політикою „освободженя славянських братів".

За Український парляментарний Клюб:
Др. Кость Левицький, голова; **Юліян Романчук**; **др. Евген Олесницький**, члени президії.

* * *

Парляментарна репрезентація українського народа Буковини почувасть ся спонукованою своєю працухти ся до отсього протесту галицьких Українців, хоч самі Буковинці в більшій части православні. Православна церков на Буковині відріжняє ся від греко-католицької лише в чисто домашніх змістах, не має одначе ніщо спільного з російським православієм, котре ужає царя за голову і яко таке є головною підпорою російського самодержавя. Злучені національною єдністю з нашими галицькими братами, котрі належать до греко-католицької віри, дотягуємо і ми в поступованю Росії супроти галицьких Українців нечуване, найнизше добро народа загрожуюче і людське чувство, до злого зотикаюче насильство. Ми мусимо його тимбільше [illegible] що воно стоїть в суперечности з правним порядком і свободою совісти, признаною горожанам у всіх цивілізованих державах.

За Союз українських парляментарних і сойкових послів Буковини:
Микола Василько, президент; **Єротей Пігулик**, віцепрезидент; **Юрій Лисан**.

Вісти з Галичини

„Не буде України ані Німеччини!"

Німецка газета „Берлінер Тагеблат" (виходить в Берлині, столиці Німеччини) подає в 512-ім числі з 8-го жовтня с. р. на основі російських газет, які одержала в Львові, таку відомість:

„Російські офіцири стараються ся входити в розмови з прохожими на улици, аби переговати ся, який настрій між населенєм галицької столиці і притім представляють (в дикий спосіб) свою „російську пропаґанду".

Один російський офіцир стрінув на улици одного Українця і зачав з ним розмову.

— Що ви гадаєте робити з Україною як би ся робилось? — питає ся Українець.

— Україна? Я не знаю України! Я самий народ родом з Поділя, де живуть наші брати, але я Москаль. Україна немає! Ви тепер мусите якнайше вчити ся геоґрафії, бо все буде перевернене то горі ногами! Знаєте, як по війні буде звати ся Німеччина?

— Як?

— Берлінська губернія!"

Но, но — поволеньки.... Ще занадто передчасна та московська бута!...

Московські „реліквії" у Львові.

Тасама часопись дальше подає таку вість зі Львова:

„В день московські салдати (жовнірі) поводить ся у місті спокійно. Але зате в ночі з ними нещасна година. Скрізь по улицях нападають прохожих і кричать, щоби приступали. Від кождого домагають ся, щоби дав гроші і годинник. Настрашені люди, для опомоги нападати відкидають все, що мають.

Такі напади лучають ся передвсім перед виходом поодиноких відділів війска, котре в той спосіб шукає пажи.

У Львові це богато війска стаціонарного, а все більше перевозять [illegible] війск, котре через Львів тут дальше на схід."

Цілі будинки у Львові, але не наші...

Львівські часописи доносять, що деякими будинки у Львові, а між тим і величавий дворець не нарушені. Ті дерлять будинки заняли російські власти для своєї потреби. Військова начальна команда знаходить ся в соймовім будинку коло залізничого городу.

Повисша відомість щодо ненарушеня державних домів у Львові вказує також на те, що мусіло відбутись там руйнованє українських домів, бо не без причини вказували би нагласи часописи на те, що державні будинки не нарушені; значить, що мусіло бути бурене доми і якісь доми є „нарушені", а властиво зруєні. Сього безперечно, не вільно писати львівським часописям, щоби в краю не ширити ще більшого розпреня, з якого може дійти до бунту, про котрий вже і так доходять чутки. Іменно одна російська часопись доносить, що у **Львові від часу до часу стріляють мешканці до російських вояків, а таксамо є в многих селах східної Галичини.** Се вже безперечно відкриває ся голосе німецкі на опрішках; передвсім шиєть **за вішанє невинних безборонних людий по селах, за палене сіл і буренє церков.** Видно, що Москалі своїм розбоєм довели наших нещасних братів до крайної розпуки.

Так виглядає московський похід, який ведуть царославні поти з хрестом в руці...

Російські власти у Львові.

Дальше пишуть тісамі часописи, що генерал-ґубернатором Галичини є, — як ми вже знаємо, — граф Бобрінський, а ґубернатором міста Львова і львівського округа іменовано ґрафа Шеремєтьєва, котрий вже в столиці Галичини видав богато приказів і заборон. Між иншими приказами він отворити сиоки всі доми, які були позамикані по вазді властителів і меншинців. Всі ті доми перенумеровано і богато з них уживають ся на потреби російського війска.

Не якою вказала Москалів у Львові вістка, як довідали ся, що російський генерал-лейтнант Роде, котрий увійшов з російською армією до Львова і заняв місто, — згинув скоро опісля в битві коло Городка недалеко Львова.

Московські „порядки" в Галичині: нужда і холера.

Російська газета „Русское Слово", яка виходить в Москві, доносить:

„В Галичині вдало ся вже направити сполучене з Волочиск до Львова і привернути рух на тім шляху. Шини шляху розширено і курсують поти російських залізниць. Урядників установлено Москалів або Поляків, що вміють по російськи говорити. На залізничих двірних уміщено російські пашеї, лишено польські, а усунено українські.

Для з'єдиненя почтово-телеґрафічних урядів у східній Галичині творить ся „почтово-телеґрафічний округ". До почтово-телеґрафічної служби прислано з Росії урядників Москалів.

Генерал-ґубернатор ґраф Бобрінський видав розпорядок, що кождий мусить приймати рублі і визначив вартість рубля на 3 корони і 33 сотики.

У Львові і в цілім краю страшна нужда і голод, але ґраф Бобрінський не чуєть ся на силі тому зарадити, бо таксама нужда і в цілій Росії. Крім того ширить ся холера й инші недуги, а то тимбільше, що нема лікарів.

Ось що принесли Москалі до нашого краю крім запрського розбою — **нужду, голод і холеру!**

Ширенє цареславя при помочи війни.

Згадана вже вище німецка газета „Берлінер Тагеблат" потверджує ту відомість, яку „Свобода" подала в попередним числі, що до Львова приїхав цареславний архиепископ Евлогій із Житомира (столиці Волинської ґубернії в Росії) та, що насильно увійшов до грецько-католицької катедри св. Юра і відправив там Службу Божу. Опісля проголошено у Львові урядово, що **цареславє є пануючою державною релігією у східній Галичині.** Щодня оголошують цареславні поти, що перетягають селян на цареславє.

Петроградська московська чорносотенна ґазета „Новое Время" доносить, що цареславний Синод в Петрограді скінчив приготовлюючі праці над релігійними справами у східній Галичині. Постановлено приготовити „благословлених" цареславних попів, щоби кинули у свої руки російську церкву в Галичині, на Буковині та на угорській Руси і ширили російське цареславє, а притім і російські державні погляди. Доси вже голосило ся до служби 35 російських цареславних місионарів.

Згадана вище вже ґазета „Русское Слово" (з Москви) подає ще таку відомість:

„В Києві утворено „патриотический комітет" для видавати російські ґазети у Львові, котра ширила би цареславє у Галичині. Се має бути спомоком слів війна, котрий поширює у своїм маніфесті: „Найстарші цареславні міста Львів і Галич (вони були православні, але не — [illegible]), вони їх хоче кацапіяк зробити!) прагнуть назад до Росії".

* * *

Сумнійно виглядають ті московські плани з цареславєм. Напевне решта кождого культурного чоловіка, що Москаль насильством хоче вдерти ся в душу наших братів і своє цареславє (**в Росії православє нема, лише цареславє, то є державна царська релігія, який головою є цар-людорда!**) ширити війною при помочи карабінів і гармат. Видно, не вірить Росія, що щирим могли ширити своєї релігію; видно, що не вірить, аби до нашого люда добровільно молили ся. А вже найсьмішнійше виглядають російські плани — **ширити цареславє на Буковині**, тим, як явно, є православна українська церква, а Москалі хотіли би зацареславити і в тій своєї обсадженій. **Се найлішний доказ, що православє а цареславє то не все одно, коли се цареславє треба ширити також і між православними!**

На щастє Буковина вже вільна від Москалів і православні Українці можуть собі спокійно бути православними, бо не буде кому їх навертати на цареславє.

Таксамо й угорська Русь вже свобідна від Москалів і цареславя.

Також і часть нашої галицької землі вже освобождена від московських „освободителів". Нема там вже Москалів ані Кіргізів ані біурменів і Татарів, котрі з царського наказу стали би цареславними місіонарами і багнетами пишуть цареславє.

Може вже не довго того [illegible] релігійно, того ширення цареславя при помочи війни на нашій землі в Галичині; може скінчить ся та царська сваволя, що Татарам, своїм салдатам каже навертати наших братів у Галичині на „правдивуї" віру царську.

ВІЙНА НА МОРИ.

Війна між Німеччиною й Англією буде передвсім війною морською. Щодо боєвих сил обох держав на морі, то численну перевагу має Англія, яка одначе в останних часах занедбала ся на поли техніки боєвих кораблів. Натомість німецька фльота має процентово більше кораблів новійшого типу і є більше однорідна. Щодо складових частий воєнної фльоти, то до боєвої фльоти в точнім розумінню слова належать дредноти, панцирники і панцирні кружляки. Крім того важною силою в битві треба вважати ріжнородні торпедовці, як контрторпедовці, торпедові судна і т. п., а також підводні судна. Меншу ролю відіграють кружляки схоронені то є з панцирем на палубі і необхоронені, канонірки, авізові кораблі, кінці маса транспортових кораблів.

Відношенє сил між Англією й Німеччиною в усіх тих родах воєнної фльоти представляють ся так:

Дредноти має Англія 22, Німеччина 16; панцирники Англія 40, Німеччина 30; панцирних кружляків Англія 43, Німеччина 14. Отже разом боєвих кораблів Англія має 105, Німеччина 60; торпедової фльоти Англія 282, Німеччина 210; инших воєнних кораблів Англія 120, Німеччина 41, з того підводних суден Англія 80, Німеччина 27.

Опісля, що морська війна стане війною між тридержавним союзом (Німеччина, Австрія, Італія) і тридержавним порозумінєм (Англія, Франція, Росія). Сили обох сторін представляють ся так:

Дредноти має союз 23, порозуміє 30; панцирників союз 51, порозуміє 65; панцирних кружляків союз 27, порозуміє 72; инших кружляків союз 94, порозуміє 142; торпедової фльоти союз 430, порозуміє 484; инших воєнних кораблів союз 68, порозуміє 228, з того підводних суден союз 40, порозуміє 153.

Морська війна поділить ся на певне на північну і середземну. В північній війні проти Німеччини виступить крім англійської фльоти балтійська фльота Росії; російська чорноморська фльота, замкнена Босфором і Дарданелями, не входить в рахунок ані в північній ані в середземній морській війні. Отже Росія може висилати проти Німеччини 4 дредноти, 4 панцирники, 7 панцирних кружляків, 10 кружляків, 50 торпедовців, і 27 инших воєнних кораблів, з того 12 підводних суден. На Середземнім морі знаходить ся французька фльота, яка має проти себе фльоту італійську й австрійську. Від Англії може французька фльота на Середземнім морі дістати лиш незначну поміч.

Відношенє сил на Середземнім морі представляють ся так: Франція 4 дредноти, 21 панцирників, 22 панцирних

[illegible]

17. Ан[illegible] Пашко, [illegible] Карась і [illegible] — Разом

18. Сад[illegible]

19. Пр[illegible] Іван Дан[illegible] Гринь[illegible]

20. Бр[illegible]

21. Пер[illegible]

25. жовт[illegible]

3. перенесено

ЗАГАЛЬ[illegible] 51 434.

Ті, що відчувають недолю нашого краю.

Дуже [illegible] тас. Що [illegible] ся. Слепа [illegible] ці показ[illegible] приготкам [illegible] нього краю [illegible] треб[illegible] нього від [illegible]

Се красно [illegible] стриць, а та[illegible] Нехайно [illegible] Не дасть ся [illegible] Сестриці!

Брат[illegible] Брати, [illegible] тику хвал[illegible] якийсь дар [illegible] жали ми [illegible] Фонд визвол[illegible] тисти:

Садбері. [illegible] Хвалійо [illegible] сердечну [illegible] з котрий [illegible] ся, щоби [illegible] находили [illegible] одного дол[illegible] Здоровлю Вас [illegible] ди". — Васил[illegible]

Провінція [illegible] ня. В провінц[illegible] їхде тренов[illegible] 43 робітник[illegible] ни і з Буковин[illegible] рік минув, як [illegible] роботу коло зелізн[illegible] в лісі, майже [illegible] як би одна рід[illegible] ія формально.

В нейтіє [illegible] болу. Вісти [illegible] долю наших бр[illegible] сіх, що як зарод[illegible] собою $12 і [illegible] Фонд визволе[illegible] не знаєте [illegible] дальшій чужин[illegible] ждемо нетерпеливо [illegible] на наших рідн[illegible]

Алексій Дикіх.

Щиро і з зворуш[illegible] сім лише 17-літн[illegible] кина, Н. Н.

Сьмітка „Редакц[illegible] дічних; коли [illegible] ности не [illegible] вітаємо [illegible] можемо своїх д[illegible] службу. Служба [illegible] ката, тілько зал[illegible] ся, бо так лишо[illegible] братів, з котрих [illegible] мені стало би [illegible] зов нуєш [illegible] дей. Тепер вже [illegible] я, але знов журю [illegible] дивно з старих [illegible] по обе брат[illegible] ся. В день [illegible] ся, а вже [illegible]

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Неслушні докори.

В 62. числі нашої часописи поміщили ми довшу статю д. Олександра Неприцького-Грановського п. н. „Російські Українці і Український Народний Союз". Шан. автор сеї статі старав ся доказати, що Українці галицькі не допікають як слід Українців зпід забору російського, а навіть — як говорить сам д. Грановський — ігнорують ними і оглядають їх як якесь чудовище.

Постараємо ся ось-тут розглянути здобільша закиди д. Грановського і дати на ним хоч коротеньку відповідь.

На 1-ше твердженє д. Грановського відповідаємо: Р. Н. Союз не був ніколи замкненний для російських Українців і в історії сеї нашої організації не було й одного випадку, аби колинебудь відмовлено до неї вступу православному Українцеви з Росії. Союз не був ніколи організацією „греко-католицькою", а хоч у її статуті був за короткий час (неповна два роки) віроісповідний параграф, то сего параграфу не примінювано ніколи в практиці.

У 2-гім твердженю дорікає нам д. Грановський безоглядним клерикалізмом. На се відповідь: Безоглядними клерикалами ми ніколи не були. Не були ними навіть ті сьвященики, котрі закладали наш Союз і разом із сьвітськими людьми працювали над його розвоєм і зростом. Про се можна легко переконати ся з перших річників „Свободи", з історії Союза за останніх кільканайцять літ і з уст міродоєтойних людий, які брали участь в народній роботі ще тоді, коли д. Грановський не думав про свій виїзд до Америки. Як би хто хотів конче допускати ся клерикалізму в нашій минувшині, то міг би його може і знайти, але тільки в одній національнім, а не иншім. Се були часи, коли між „хлопом" і „попом" не було у нас есеншіональної ріжниці; одні і другі творили разом одно нероздільне тіло, мали один спільний ідеал і одним шляхом прямували до одної спільної мети. Сьвященики були нашими провідниками не по неволі, але по волі: нарід бачив їх щирість до себе, бачив щирий їх обмільну, благородну та благодатну працю і се було причиною, що до тих верховних вождів подавляюча більшість визначнійших Галичан мала довіре і пошану". Таких „верховних вождів" на російській Україні (говоримо про повнілні часи) ніколи не було, тож „російські сьвідомі Українці, по найбільшій части поступний елемент", набирали потрібного їм досьвіду з инших жерел і очевидно не мали навіть змоги „входити в ті двері, звідки дує протягом безоглядного (чи якого иншого) клерикалізму". Ми лише констатуємо тут факт, що коли між духовними кругами на російській Україні появить ся який „білий крук", що промовить слово в обороні нещасного українського народа, то українські часописи (прим. „Рада") розносують ся про се доволі широко, хвалять того сьвященика і ставлять його за взір иншим малодушним або байдужним духовникам. І колиб так справді на російській Україні було хоч трохи національно сьвідомого духовенства (як би воно мало відвагу признати ся до тої національної сьвідомости), то тоді відродженє нашої великої вітчини не поступало би таким як доси черепашиним кроком!

Відповідь на 3-те твердженє д. Грановського справлю нам правдиву прикрість, бо мусимо відповідати йому особисто. Шан. автор говорить тут так якось загально і так неімовірно (він зазначує виразно, що „безусловно правдивих фактів і провірених на власні очи" не має), що й не знати гораз, як очиснити ся з пороблених ним докорів. Добр. Грановський запевняє, що „російський Українець не зустріне братнього, теплого відношеня до себе від своїх братів Галичан в Америці". Яким конкретним фактом поперт шан. автор свою інсинуацію? — Своєю власною особою, бо инших примірів навести не міг! Якусь-то, саме кривду західньо-американським Галичани д. Грановському?

На конвенції Р. Н. Союза (нового) в Нью Йорку його „дяскаю попросили" вийти з залі, помимо того, що він так хотів бути присутний яко кореспондент українських часописий у Київі і показував відповідні листи і посьвідки відповідних часописий. Що згодами конвенції обійшла ся з д. Грановським неукультурно і грубо, то про се не може бути двох гадок; алеж так само (або ще гірше!) обійшла ся та конвенція і з двома кореспондентами американсько-українських часописий, а іменно з кореспондентом „Америки" і „Свободи", хоч обо вони є Галичанами і не мали зовсім на меті шкодити інтересам нового Союза. Як се сумну подію ми вірочим відповідати перед д. Грановським не можемо і навіть не знаємо, на якім-то епізод залишав у своїм статю.

Що до конвенції „Укр. Н. Союза" в Бофало то се вже инше діло. Ту ми мусимо сказати з цілим жалем, що д. Грановський у своїх жалях перебрав міру... Хто був присутний на тій конвенції, той знає не зможе сих докорів, якими д. Грановського [illegible] сказано українській нації і навіть в конвенційній салі не дали написати проклін о покаяню, хоть просили сунним на конвенції, а ту „ленивомусів спекатьи за порогом на конвенції". Ще більше дивні видають ся нам ті слова д. Грановського: „Мені й досі не зрозуміло, чому се так, коли дійсно такого не делегати, як і я, але з Галичини і входили сюди свободно по конвенційну салю, навіть з делегатами відкликами". Добр. Грановський і як видно — сильно зжовчив ся, бо інше й до того порохи [illegible] по пускає, шукаючи кажучи: „Але хотеть би знати, щоби ті статути [illegible] так на один параграф статуту нашої організації, в нім говорить ся, що в Союзі, які не є делегатами [illegible] ловними українцями, можуть сами пропустити на конвенції тільки тоді коли внесуть на руки конвенційного [illegible] дателя відповідну письмо, [illegible] коли сей предсідатель дасть на то [illegible] дозвіл і кликаючи усі протестанти і щоби усі параграфи так точно виконувались". Основні слова сього [illegible] ми нарочно підкреслили. Що д. Грановський [illegible] ними до шкодо [illegible] нашої організації [illegible] свого рода „кумівство" [illegible] спрецедіновство.

Зізнаємо рішучо, що на конвенції в Бофало не було ані одної [illegible] дали д. Грановського до шкодо [illegible] що його осмеяли на тій конвенції [illegible]. Чи д. Грановський [illegible] конвенційного предсідателя [illegible] просьби (се була лише проста формальність!) і чи се просто [illegible] дії „по колінї" (у бічних кімнатах, [illegible] приймали до конвенційної салі, було [illegible] волі сонда) — сього ми не [illegible] знаємо і не [illegible]. Д. Грановський був на всех конвенційних [illegible] них присутний, а дехто делегати [illegible] ли його нашим кандидатом на відповідного редактора „Свободи", як се можна бачити з конвенційного [illegible].

Заперечуємо рішучо і ту [illegible] націю д. Грановського, що нібито не [illegible] делегати, але з Галичини, входили [illegible] свободно на конвенційну салю, [illegible] з делегатськими відкликами! Урядові відзнаки делегати і урядники [illegible] тоді, коли чисто їх урядовий спис [illegible] отворено конвенції, а лиш не [illegible] на конвенцію, таких [illegible] чином могли не могли! Конвенційні [illegible] двері мали [illegible] салю нарад нікого, хто не мав конвенційної відзнаки, або не [illegible] з відповідною посьвідкою від предсідателя конвенції. Нам [illegible] не може [illegible] з дива, як д. Грановський відважив ся пустити у сьвіт таку „фантазію" щодо тих галицьких не делегатів з делегатськими відзнаками! На конвенції було присутних около 100 людий, а з них д. Грановський мі [illegible] особисто найбільше більшість! Якже він міг [illegible] що до конвенційної салі входить у відзнаках не делегати і то ще Галичани? Чи не було се [illegible] для д. Грановського і для нас, як би він у своїм обжалованю назвав сих хоч одного галицького не делегата з делегатською відзнакою по імени?

Занечуємо як найрішучіше [illegible] д. Грановського, що не [illegible] виходячі тіла українських організацій в Америці, а так само і весь наш [illegible] тений загал, не відносились і не відносять ся до російських Українців [illegible] рожа, але навпаки [illegible] їх як своїх рідних братів і [illegible] на кождім кроці, чи то в теорії чи в практиці [illegible] маркантно зазначують. Хиба д. Грановський думає про се [illegible] що се вже не наша [illegible].

На 4-ту точку відповідаємо [illegible] д. Грановський. Він [illegible] Російські Україні не [illegible] до Союза тому, що їх не [illegible] в Америці. Ми могли би [illegible] ще, що й ті російські Українці, які [illegible] пору находять ся в Америці [illegible] навіть ніякої потреби [illegible] ся з нашими [illegible] радне [illegible] канадських або інтернаціональних товариствах. Се [illegible] мабуть [illegible] му, що широко [illegible] „верховних вождів" як Україні галицьких.

На 5-ту точку відповідаємо коротко (до порушеня у ній справи не [illegible] пагоді вернемо), хоч вона у д. Грановського [illegible] і всіх [illegible]. На [illegible] сього [illegible] тільки [illegible] [illegible] [illegible]

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Нюк. Було у від 5 відділів мужеських і 1 відділ женский.

Френк Гаєльяк, суперінтендент асекурацийного відділу стоїть. Ню Йорк на 2-ім місці. Ню Йорк має 1. Нар. Слов. Бан. в степі Ню Йорк "Гаєльяк від найвисшого суду (Супрім Корт) у Вайт Плінс, Н. Й. (в окрузі Вест Честер), мав розвинав організацию, а й маєтоє [illegible] і [illegible] на грошї і розділив поміж членів. Судя Міс перевів у тій справі строге слідство і видав вирок, на підставі котрого жадане асекуруючого суперінтендента має бути виконане.

1. Нар. Слов. Бан. в степі Ню Йорк має чистого маєтку 85.012 а в [illegible] 85.049.

На організацию [illegible] так, що від кождого члена припадає маєтно по $1.25, а на [illegible] вкладок припадає разом $4.210.

Українська організація суд накаже, щоби не робили підвоз перенесення стебнових суперінтендентом, коли ми заосмотрять ся до виконування судового вироку".

До сеї справи долає „Словак в Америці" ось-такі свої замітки:

„Судове розвязанє словацької організації в Америці [illegible] який звернув на себе увагу всїх словацьких організацій.

„Це перший случай в історії Америки, що суд зарядив розвязати словацьку організацию і то не через жадобу членів, але на жадане стебнових асекурантів.

„На всякий випадок ми бачимо з того, що стебні [illegible] і інші заможної організації та товариства. Стебні старають ся о то, щоби члени мі платять на своє вогнище, не [illegible] З того приводу ми повинні бути вдячні стебнові, що веде нас під так панами організаціями, а також можемо мати більше довіре до таких організацій які стебні [illegible] як нині і сьогодня.

Розвязанє державними властями одної з словацьких запомогових організацій повинне бути осторогою для инших подібних славянських організацій. Себ справді — як каже „Словак в Америці" — сумний випадок повинен отворити очи і дешевих членам нашого Союза, котрим здаєть ся, що їх воля стоїть понад всякими законами і що ті закони не мають до них якого права... Те саме лихо, що стрінуло завсїм невинно членів „І. Нар. Слов. Єдиоти в степі Ню Йорк", може так само невинно ушести громом і на инші запомогові організації, які ведуть свою господарку після засади того робітника, котрий „инші заробив і инші сей заробок проїв".

С між нами багато людий, котрі дбають лише про теперішність, а це журить їх [illegible] котрі хотять як найменше дати, а як найбільше взяти, але закон дивить ся на то справу инакше. Закон каже так: як проїш нині свою заробленую нині, то будеш завтра голодний; а як завтрашний день прийде тебе до лїка [illegible] дешевого, то до дверий твого тому лїкареви перед часом дуже смерть і за твій передчасний спричє тебе в свого сьвята. Твої жінка і дїти, твій батько і мати, твої брати і сестри нанимають ся перед тебе в нужді і будуть проклинати твою память. Закони гуманности ся не на рік-два, але на десятки або й на сотки років. Закон глядить далеко в будучність і старають ся ту будучність як найлїпше забезпечити тим людям, для яких ані сотворений.

НОВИНКИ.

УТЕЧА УКРАЇНСЬКИХ СИРІТ ПЕРЕД МОСКОВСЬКИМИ МАГНИТАМИ

В [illegible] газетах з Відня [illegible] такої вістки:

„Ще кілька днів назад справа [illegible] Відня **про українських дїтий з Станиславова в Галичині**. У [illegible] українських сиріт з [illegible] українського [illegible] і [illegible] [illegible] [illegible]